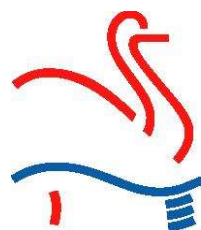

Projectplan waterwet

voor de aanleg van waterstaatwerken
Artikel 5.4 Waterwet

Verbeteren waterkwaliteit Kom van Langbroek Deelgebied Steengracht

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Inhoudsopgave

Deel I: Verbeteren waterkwaliteit Kom van Langbroek	3
1.1 Aanleiding en doel	3
1.2 Ligging en begrenzing projectgebied	3
1.3 Beschrijving maatregelen	4
1.4 Belanghebbenden	5
1.5 Effecten van het plan en de te treffen voorzieningen	5
1.6 Wijze waarop het werk wordt uitgevoerd	6
1.7 Beheer en onderhoud waterstaatswerken	6
Deel II: Verantwoording	7
2.1 Toetsing van het project aan de wettelijke kaders	7
2.2 Toetsing aan de beleidskaders van het waterschap	8
2.3 Verantwoording van de keuzes in het project	8
Deel III: Rechtsbescherming	9
3.1 Procedure ontwerp-projectplan	9
Deel IV: Bijlagen	10
Bijlage 1: Overzichtsk kaart inrichtingsplan Steengracht	10

Leeswijzer

Dit projectplan bestaat uit vier delen. In deel I wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel II geeft een toelichting en toetsing op de beleidskaders. Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures, en deel IV bevat bijlagen die voor het plan van belang zijn.

Deel I: Verbeteren waterkwaliteit Kom van Langbroek

1.1 Aanleiding en doel

Tussen de Utrechtse Heuvelrug en de Kromme Rijn ligt het dorp Langbroek. Door het meanderende karakter van de Kromme Rijn en eeuwenlange sedimentafzettingen ontstonden langs de Kromme Rijn oeverwallen. Door ongelijke inklinking ontstond een laagte in het landschap die een kom wordt genoemd; de Kom van Langbroek. De Kom van Langbroek is cultuurhistorisch en ecologisch een van de meest waardevolle gebieden in de provincie Utrecht en kenmerkt zich door de aaneenschakeling van landgoederen.

In het gebied is een zeer sterke verwevenheid van verschillende gebruiksfuncties, zoals landbouw, (productie)bos en natuur. Functies die verschillende eisen stellen aan het watersysteem. Naast het landgebruik bestaat de ondergrond uit verschillende bodemsoorten, zijn er grote hoogteverschillen in maaiveld, en komt kwel vanuit de Utrechtse Heuvelrug naar boven. Dit alles zorgt ervoor dat op lokaal niveau de waterhuishouding zeer goed afgestemd moet zijn op al deze factoren. In de huidige situatie is dit niet het geval.

Dit heeft één op één effect op de waterkwaliteit omdat:

- het kwelwater van goede kwaliteit momenteel wordt weggevangen door drainerende watergangen, of weggedrukt door een zure regenwaterlens;
- er geen goede doorspoeling kan plaatsvinden, met als gevolg stilstaand water en kroosvorming;
- in natte perioden wordt veel gebiedseigen water van goede kwaliteit afgevoerd;
- in droge perioden geen gebiedseigen water beschikbaar is, waardoor gebiedsvreemd water ingelaten moeten worden;
- overtollig (regen)water niet goed afgevoerd kan worden, wat leidt tot ongewenste vernatting.

Met dit project wil het waterschap de waterkwaliteit in dit gebied verbeteren door maatregelen uit te voeren die bijdragen aan het optimaal benutten van gebiedseigen water, de doorspoeling van het watersysteem verbeteren en de diversiteit van de verschillende gebruiksfuncties beter op elkaar afstemmen.

De maatregelen dragen ook bij aan het bestrijden van de verdroging in de Kom van Langbroek. De Kom van Langbroek is het grootste aaneengesloten gebied in de provincie Utrecht waar de verdroging nog bestreden moet worden.

1.2 Ligging en begrenzing projectgebied

Deelgebied Steengracht wordt gekenmerkt door een kleinschalige afwisseling van graslanden en bospercelen en een fijnmazig patroon van watergangen en greppels. Het watersysteem wordt op twee manieren voorzien van water. In het gebied is een omloop aanwezig vanaf de Langbroekerwetering waar constant gebiedsvreemd water doorheen spoelt.

De graslanden in het deelgebied Steengracht zijn allemaal voedselrijk tot zeer voedselrijk van karakter. Een deel betreft raaigraslanden in regulier agrarisch beheer en heeft (met name in de winter) een sterk verlaagde grondwaterstand. De enkele bospercelen zijn droog of vochtig hakhout.

1.3 Beschrijving maatregelen

1.3.1 Uitgangspunten voor het plan

Zoals eerder vermeld heeft het waterschap de wens om verbeteringen in het watersysteem aan te brengen met als doel om de waterkwaliteit te verbeteren door:

- het gebiedseigen water optimaal te benutten;
  - de doorspoeling van het watersysteem te verbeteren;
  - de verschillende gebruiksfuncties beter op elkaar af te stemmen.
- Basisprincipes bij het ontwerp:
    - Er wordt uitgegaan van de huidige gebruiksfuncties en natuurwaarden.
    - Het huidige watersysteem is leidend in gewenste verbeteringen in de waterhuishouding (geen grootschalige aanpassingen, zoals nieuwe watergangen).
    - Er wordt een watersysteem ingericht dat de verschillende gebruiksfuncties zo goed mogelijk ondersteunt, op basis van gewenste grondwaterstanden.
    - Omliggende functies mogen geen last ondervinden van vernatting binnen natuurpercelen.
  - Maatregelen voor het ontwerp:
    - Het inrichten van peilgebieden met eventueel een inlaat voor wateraanvoer en een stuw voor het afvoeren van water waarbij gezocht wordt naar het juiste schaalniveau om robuuste eenheden te krijgen.
    - Het ontkoppelen van verbindingen met de Langbroekerwetering waarmee de inlaat van gebiedsvreemd water beperkt én gecontroleerd kan worden.
    - Het hydrologisch isoleren van grotere eenheden natuur en het instellen van een natuurlijk peil.
    - Het inrichten van een afvoerende watergang voor de afvoer van overtollig (regen)water.

1.3.2 Uitwerking van ontwerp

Binnen dit deelgebied is een behoorlijk hoogteverschil in maaiveld aanwezig. Op basis van de gewenste drooglegging voor zowel landbouw als natuur wordt het gebied ingericht die tegelijk zoveel mogelijk aansluiten bij de huidige waterstanden. Hieronder volgt een beschrijving van de maatregelen.

Het eerste gebied betreft de watergang Zuwe-Broekweg en het elzenhakhoutbosje te midden van het oostelijk deel. Dit gebied wordt op twee manieren gevoed. Via een duiker onder de Zuwe wordt gebiedseigen water aangevoerd. De tweede voeding vindt plaats via de sloot langs het kasteelbos van Sterkenburg. Een nieuw te plaatsen vlotterinlaat laat in droge perioden water vanuit de Langbroekerwetering in. Meerdere vaste dammen worden aangebracht en een bestaande inlaat wordt verwijderd. De zuidelijke duiker onder de Broekweg blijft functioneren om water ten oosten van de Broekweg door te voeren naar het westelijk deel. Voor deze duiker wordt een tijdelijke stuw geplaatst om gedurende maximaal een jaar aan te kijken of hier daadwerkelijk een stuw nodig is.

Het tweede gebied betreft percelen aan de oostzijde van de Broekweg. Naast agrarische percelen komen hier drie bospercelen voor. Vanwege de omliggende agrarische functie zijn hier geen hydrologische maatregelen uit te voeren. Een voordeel is dat het maaiveld van deze natuurpercelen lager ligt waardoor de drooglegging van deze percelen kleiner is dan bij de agrarische percelen.

De afvoerende watergang door het elzenhakhoutbosje wordt verplaatst naar de oostkant zodat deze makkelijker te onderhouden is. En met een nieuwe inlaat kan water worden ingelaten.

Enkele dammen en duikers worden geplaatst zodat sloten langs lagere percelen aangesloten worden op het lagere peil van de Langbroekerwetering. De bestaande stuw wordt vervangen.

Het derde gebied betreft de laagste percelen in dit deelgebied, zowel aan de oost- als westkant van de Broekweg. Deze percelen staan in de huidige situatie al grotendeels in open verbinding met het lagere peil van de Langbroekerwetering. Op basis van droogleggingsnormen wordt voorgesteld om het huidige peil te behouden. Om de ontwatering te verbeteren wordt de stromingsrichting van enkele sloten omgedraaid. Hiervoor worden enkele dammen of duikers geplaatst worden. Het is zaak voor de betreffende eigenaar om verschillende bestaande duikers te vervangen die constructief slecht zijn.

Het vierde gebied betreft percelen aan de westkant van de Broekweg. Deze percelen staan in de huidige situatie al grotendeels in open verbinding met het lagere peil van de Langbroekerwetering. Op basis van droogleggingsnormen wordt voorgesteld om het huidige peil te behouden. Maar vanwege het doorvoeren van gebiedseigen water te ontkoppelen van de Langbroekerwetering en een koppeling te maken met deelgebied Beverweerd.

Een scheisloot tussen Beverweerd en Steengracht wordt geherprofileerd om water naar Beverweerd door te voeren.

1.4 Belanghebbenden

De gronden zijn in eigendom van particulieren of landgoedeigenaren. De eigenaren verpachten een deel van de gronden aan derden. De eigenaren en pachters hebben actief meegedacht tijdens het uitwerken van maatregelen. Het definitieve inrichtingsplan is uitvoerig besproken en akkoord bevonden. Afspraken zijn vastgelegd in brieven.

1.5 Effecten van het plan en de te treffen voorzieningen

1.5.1 Positieve effecten

Door verbeteringen in het watersysteem aan te brengen wordt:

- het gebiedseigen water optimaal benut;
- de doorspoeling van het watersysteem verbeterd;
- de verschillende gebruiksfuncties beter op elkaar afgestemd.

Met uiteindelijke als doel om de waterkwaliteit te verbeteren.

1.5.2 Negatieve effecten

Droogzetten sloten

Om werkzaamheden uit te voeren zal per locatie een deel van een sloot droog gezet moeten worden. Dit is van zeer tijdelijke aard zodat dit geen significant effect zal hebben op de grondwaterstand.

Verkeer en transport

De werkzaamheden worden mogelijk uitgevoerd met behulp van een hydraulische graafmachine en een trekker met dumper. Het uitgangspunt is om de overlast tot een minimum te beperken en alle betrokkenen goed te informeren over het moment en wijze van uitvoering.

Kap bomen

Om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren én om te zorgen dat in de toekomst onderhoud aan sloten makkelijker kan worden uitgevoerd, kan het noodzakelijk zijn dat enkele bomen gekapt moeten worden. Wanneer deze situatie zich voor doet zal vooraf met de betreffende eigenaren in overleg worden getreden om tot overeenstemming te komen welke bomen gekapt moeten en mogen worden. Als een kapvergunning nodig is, zal deze worden aangevraagd.

Flora en Fauna

Er is een Quickscan Flora en Fauna uitgevoerd. Een ontheffing aanvragen voor de werkzaamheden is niet nodig. De werkzaamheden worden zo gepland dat ze in het minst kwetsbare seizoen worden uitgevoerd.

Archeologie

In overleg met het bevoegd gezag worden de werkzaamheden getoetst. Indien aanvullend onderzoek noodzakelijk is wordt dit uitgevoerd.

1.6 Wijze waarop het werk wordt uitgevoerd

De uitvoering zal in 2019 starten en uiterlijk in 2020 eindigen. Het waterschap stelt op basis van het inrichtingsplan een bestek op, waarna het werk wordt aanbesteed. Vervolgens werkt de aannemer bij al haar handelingen volgens wettelijk geldende bepalingen en de specifieke randvoorwaarden die in het bestek zijn opgenomen. In overleg met de eigenaren wordt de beste wijze en moment van uitvoering bepaald.

1.7 Beheer en onderhoud waterstaatswerken

Met de uitvoering van dit plan investeert het waterschap in het lokale watersysteem met als doel om de waterkwaliteit te verbeteren. Deze investering is eenmalig, waarbij het van belang is dat dit systeem in de toekomst behouden blijft. Hierbij is het toekomstig onderhoud aan de sloten, en de overdracht van de aangelegde waterwerken van belang.

Overdracht waterwerken

Veel van de werkzaamheden vinden plaats in het tertiaire systeem. Uitgangspunt hierbij is dat aangelegde werken na oplevering worden overgedragen aan de betreffende eigenaar. Omdat meerdere eigenaren afhankelijk zijn van de peilregelende werken (stuwen en inlaten), blijven deze in beheer en onderhoud bij het waterschap.

Deel II: Verantwoording

2.1 Toetsing van het project aan de wettelijke kaders

2.1.1 Waterwet

Op grond van artikel 5, lid 2 van het Reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft het waterschap als taak de waterstaatskundige verzorging van zijn beheergebied. De toepassing hiervan is op grond van artikel 2.1 Waterwet gericht op:

- a. het voorkomen en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met;
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en;
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Toetsing

- a. overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

De maatregelen in dit projectplan zorgen voor een deugdelijke beheersing van het oppervlaktewater. Met een inlaat voor de aanvoer van water en een stuw voor het afvoeren van water. Door het ontkoppelen van de Langbroekerwetering kan het inlaten van gebiedsvreemd water beperkt én gecontroleerd worden. Het inrichten van afvoerende watergangen zorgen voor de afvoer van overtollig (regen)water.

- b. chemische en ecologische waterkwaliteit

Het is de verwachting dat door dit project de waterkwaliteit verbetert, door maatregelen uit te voeren die bijdragen aan het optimaal benutten van gebiedseigen water, de doorspoeling van het watersysteem verbeteren en de diversiteit van de verschillende gebruiksfuncties beter op elkaar afstemmen.

- c. maatschappelijke functies

Met uitvoering van dit project voert het waterschap eenmalig werkzaamheden uit, waardoor het watersysteem de verschillende functies in het gebied beter kan bedienen.

2.1.2 Overige wetgeving

Waterbeheerplan

Op grond van artikel 4.6 Waterwet dient HDSR een beheerplan vast te stellen voor de watersystemen die onder beheer zijn bij het waterschap. In het Waterbeheerplan "Waterkoers 2016 – 2021" is vastgelegd dat het waterschap werkt aan schoon en voldoende water.

Watergebiedsplan Langbroekerwetering

In het watergebiedsplan Langbroekerwetering is het project Kom van Langbroek reeds vastgelegd en met de uitvoer van dit project wordt voldaan aan de projectdoelstellingen.

Bestemmingsplan

De werkzaamheden vinden plaats in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden zal een omgevingsvergunning worden aangevraagd.

2.2 Toetsing aan de beleidskaders van het waterschap

2.2.1 Keur

Er is geen vergunning vereist voor handelingen die plaatsvinden in opdracht van het college ten behoeve van de aan het waterschap opgedragen taken op grond van artikel 2 van de Waterschapswet.

2.2.2 Legger

In de Legger Oppervlaktewateren vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van oppervlaktewateren. Ook worden daarin de zogeheten waterstaatswerken vermeld, zoals stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de onderhoudsverplichtingen met betrekking tot de instandhouding van het watersysteem en de werken.

De wijzigingen als gevolg van dit project worden vastgelegd in de eerstvolgende herziening van de Legger Oppervlaktewateren van het waterschap. Tot die tijd wordt het watersysteem in stand gehouden volgens dit projectplan.

2.2.3 Peilbesluit

De nieuw in te stellen peilen en begrenzing van peilgebieden worden in een herziening van het peilbesluit Langbroekerwetering opgenomen, nadat de planvorming van het gehele project Kom van Langbroek is afgerond.

2.3 Verantwoording van de keuzes in het project

Tijdens de planvorming van dit deelproject zijn meerdere oplossingsvarianten met de eigenaren besproken. Uiteindelijk is een voorkeursvariant gekozen en uitgewerkt tot het inrichtingsplan en voorliggend projectplan.

Deel III: Rechtsbescherming

3.1 Procedure ontwerp-projectplan

3.1.1 Zienswijze in de ontwerpfase

Het ontwerp-projectplan ligt gedurende zes weken ter inzage van 24 juni tot en met 5 augustus 2019. Tijdens deze inspraakperiode zijn er geen zienswijze binnengekomen.

3.1.2 Vaststelling projectplan

Het definitieve projectplan is door het college van dijkgraaf en hoogheemraden vastgesteld op 27 augustus 2019.

3.1.3 Beroep na definitieve vaststelling projectplan

Na definitieve vaststelling van het projectplan door het college van dijkgraaf en hoogheemraden kan een belanghebbende die een zienswijze heeft ingediend op het projectplan beroep instellen, conform artikel 8:1 Algemene wet bestuursrecht. Belanghebbende dient daartoe binnen zes weken na de bekendmaking beroep in te stellen bij de rechtbank. Een beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient tenminste te bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het projectplan waartegen het beroepschrift is gericht en de gronden van beroep. Voor het instellen van beroep is griffierecht verschuldigd van € 174,- voor een natuurlijke persoon en € 345,- voor een rechtspersoon.

Een beroepschrift moet in tweevoud worden gericht aan de Rechtbank Midden-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht, onder overlegging van een afschrift van dit projectplan. Het beroep kan ook digitaal ingesteld worden bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Op de vaststelling van het projectplan is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat in het beroepschrift alle gronden van het beroep kenbaar moeten worden gemaakt. Na de genoemde termijn van 6 weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden ingediend.

3.1.4 Voorlopige voorziening

Aangezien het instellen van beroep geen schorsende werking heeft (dat wil zeggen dat het projectplan direct in werking treedt), kan een verzoek om voorlopige voorziening (schorsing) worden ingesteld indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen dat vereist. Dit verzoek moet worden gericht aan de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, op het bovengenoemde adres. Een voorwaarde hiervoor is dat ook beroep wordt ingesteld.

Voor het verzoek tot voorlopige voorziening is opnieuw griffierecht verschuldigd van € 174,- voor een natuurlijke persoon en € 345,- voor een rechtspersoon.

Deel IV: Bijlagen

Bijlage 1: Overzichtskaart inrichtingsplan Steengracht